

Kirkegårdsgartneren

I sin bog »Helligdommen« har den nu avdøde forfatter *Thorkild Gravlund* (1925) givet en skildring af landsbygraveren i »Per Ringer«s skikkelse. Til denne skildring af kirkegårdsmanden kan nu føjes det af forfatteren *Sigurd Strangen* i »Det unge menneske« (1952) gjorde portræt af »*Søren Thorkildsen*«, der er en ondsindet fyr og før har haft fuldskæg.

Det fortælles om ham, at:

»Han havde gennem fjorten år tjent som gartner på flere store herregårde, før han blev ansat som graver ved byens kirke. Han var en mand, som ved sit væsen tilkæmpede sig ikke blot autoritet som kirkens tjener, men også på grund af sine medborgeres frygt for at komme i gabe-stokken, fik tillidshverv både som medlem af menighedsrådet og i bestyrelsen for en kristelig og flere verdslige foreninger. Han kaldte sig for inspektør, sagde at »gartner« lød simpelt, kun at være graver var ikke fint og kunne ikke dække over det, han gjorde fordring på at agtes for, embedsmand, ansat af kirkeinspektionen, en mand, der vidste, hvor de døde lå, og hvor hver levende i byen, han eller hun, skulle ligge med tiden. Han havde ikke blot herredømme over kirkens areal, afstande mellem gravstederne, gangenes bredde, thuja- og buksbombækkes højde, men han havde også en vis magt over menneskene, som gik ud og ind gennem jernlågen, til og fra kirkegården.

Er det indbildning? Var det ikke sådan, at ikke blot børnene, men også de voksne var bange for Thorkildsen? Var det kirkens hvide mure, selve haven, en atmosfære af stilhed og død, grave, en fælles lod, et kammeratskab mellem slægter — navne prentet i sten under hvide stenduer og kranse af stål. Var det en indre følelse af ærbødighed, en fornemmelse af, at

jorden, hvor de døde lå, var velsignet, eller var det bare selve duften af kirkegård, som til trods for blomsterfloret, biernes summen og sommerfuglenes flagren over hækkene, stemte til alvor og frygt?

Autoritet! Intet barn og ingen gammel kone snød hverken med vissent løv eller ukrudt, men bar det hen til affaldsstedet, som var spanden, de bar det, en skål med dyrebare frugter, hvoraf ingen måtte spildes, ikke en pind, visnen blomst eller et blad måtte falde på vejen fra graven til dyngen ved muren omme bag våbenhuset. Kirkegården var som en kaserneplads, hvor faldne soldater lå og sov, og hvor de levende kom for at tjene de døde og for at takkes Thorkildsen, fordi de vidste, at de selv engang skulle dø, og at de, til den tid gerne ville sikre sig et gravsted, hvor de kunne ligge i den velsignede jord og vide, at graven ikke blev sløjftet, når der var gået tyve år, slettet på grund af dårlig pasning, ukrudt og visne blade, som ikke var båret bort i tide....

Graverboligen lå ikke ved kirken, men mærkeligt nok nede i havnekvarteret.... Og hvad der var endnu mærkeligere var, at haven omkring huset var kunstfærdigt anlagt i små felter dannet af taks- og thujahække klippet og formet som små pyramider, kandelabre, kugler og påfugle, og i hvert felt var der hele sommeren et flor af blomster lige fra kinesiske, forårsblomstrende azaleer til efterårets skønneste roser....«.

Og sådan fortælles videre i en hyggelig, troværdig stil både om graveren med inspektør-komplekset og andre hverdagsmennesker, som vi alle gerne vil lære at kende på godt og ondt. »Det unge menneske«, præstesønnen fra landet, har ikke forgæves levet sin barndom som nabo til kirkegården —.